

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/300/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614200996
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8614200996.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu vendue, a.s., Neklanova 152/44, Praha 2 - Vyšehrad, Česká republika, zastúpeného JUDr. Zuzanou Stavrovskou, Lamačská cesta 3, Bratislava proti žalovanému I. L., nar. XX.X.XXXX, bytom U. XXX/X, H., t. č. bytom J. XX, H., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Nám. legionárov 5, Prešov, zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, Sov. hrdinov 163/66, o zaplatenie 1.400,07 Kčs s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník z 23.6.2014, č. k. 2C/44/2014-90, jednohlasne takto rozhodol

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol. Trovy konania žalovanému nepriznal a vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov. Žalobcovi tiež uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania v sume 88,70 eur na účet JUDr. Igora Šafranka do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V dôvodoch rozsudku súd prvého stupňa zdôraznil, že v danom prípade ide o konanie s cudzím prvkom s poukazom na sídlo žalobcu, ktoré je B. republike a bydlisko žalovaného, ktoré je na území Slovenskej republiky. Súd prvého stupňa preto prioritne riešil otázku právomoci a príslušnosti súdov SR na konanie o tejto veci a tiež otázku aplikácie právneho poriadku, ktorý má byť použitý na posúdenie nároku žalobcu. Poukázal na kapitolu II., oddiel 1, článok 2, bod 1, 2 Nariadenia Rady ES č. 44/2001, ako i § 9 ods. 3 Zákona o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom. Z § 9 ods. 3 citovaného zákona vyplýva, že voľba práva je neplatná, ak si zmluvné strany spotrebiteľskej zmluvy zvolili právo, ktoré poskytuje spotrebiteľovi menšiu ochranu jeho práv ako slovenský právny poriadok. Zdôraznil, že v danom prípade Všeobecné obchodné podmienky Českej spožitelny, a.s., právneho predchodcu žalobcu odkazovali na úpravu Českej republiky, podľa ktorej sa vzťahy medzi klientom a bankou riadia právnym poriadkom Českej republiky. Vzhľadom na ust. § 9 ods. 3 zákona č. 97/1963 Zb., sa však ich vzťahy spravujú slovenským právnym poriadkom. Súd prvého stupňa sa zaoberal námietkou premlčania, ktorú v konaní vzniesol vedľajší účastník vystupujúci na strane žalovaného. Zistil, že splatnosť žalovanej pohľadávky nastala 2.3.2010 s tým, že žalobca podal žalobu na príslušnom prvostupňovom súde dňa 26.2.2014, a teda po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby určenej § 100 Občianskeho zákonníka v spojení s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Žalobu preto ako nedôvodnú zamietol a o trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žalobe bolo vyhovené. V dôvodoch odvolania žalobca poukazuje na obsah uzatvorenej zmluvy o sporožirovom účte medzi jeho právnym predchodcom a žalovaným a odkazuje na Všeobecné obchodné podmienky svojho právneho predchodcu. Zdôrazňuje, že na právny vzťah sa podľa českého právneho poriadku nevzťahuje spotrebiteľské právo a základom pre rozhodnutie odvolacieho súdu je práve právny argumentácia svedčiaca pre český právny poriadok, pretože zmluvné strany si zvolili právny poriadok ČR (čl. 41 Všeobecných obchodných podmienok Českej sporiteľne). V danom prípade sa teda nemôže aplikovať ani § 9 ods. 3 zákona č. 97/1963 Zb., ak si účastníci spotrebiteľskej zmluvy zvolili právo, ktoré poskytuje spotrebiteľovi menšiu ochranu jeho práv ako slovenský právny poriadok, ich vzťahy sa spravujú slovenským právnym poriadkom. Súd prvého stupňa sa nestotožnil s touto argumentáciou, pričom žalobca svoje tvrdenia podporil aj priloženými rozhodnutiami súdov ČR, ktoré sa zaoberali touto problematikou. Nesúhlasí s názorom súdu prvého stupňa, že zvolená právna úprava - český právny poriadok - je neplatná z dôvodu, že poskytuje spotrebiteľovi menšiu ochranu jeho práv ako slovenský právny poriadok. Má za to, že v danom prípade sa na vec vzťahuje plynutie štvorročnej premičacej doby podľa Obchodného zákonníka platného v ČR a žaloba zo strany žalobcu tak bola podaná včas. V zmysle týchto dôvodov navrhol žalobca podanému odvolaniu vyhovieť.

Žalovaný ani vedľajší účastník sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je.

Je potrebné konštatovať, že súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci, vec správne právne posúdil, následne správne rozhodol a skutkové zistenia prvostupňového súdu majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Bez pochybností z obsahu zmluvy o sporožirovom účte a o poskytovaní súvisiacich produktov a služieb zo dňa 11.12.2007 vyplynuli skutočnosti, ktoré sa týkali založenia zmluvného vzťahu medzi Českou sporiteľňou, a.s., a žalovaným. Žalovaný v priebehu roka 2009 zrealizoval výbery v hotovosti z bankomatu a iné platby, v dôsledku čoho ešte právny predchodca žalobcu listom z 2.3.2010 vyzval žalovaného k zaplateniu nepovoleného debetného zostatku na sporožirovom účte a zosplatnil pohľadávku na sporožirovom účte žalovaného dňom 2.3.2010.

Podľa čl. 41 veta prvá Všeobecných obchodných podmienok Českej sporiteľne, a.s., právne vzťahy medzi klientom a bankou upravené týmito Všeobecnými obchodnými podmienkami sa riadia právnym poriadkom Českej republiky.

Je zrejmé, že vzhľadom na dátum uzavretia zmluvy medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným, od ktorej žalobcu odvádza uplatňovaný nárok, prichádza do úvahy aplikácia Dohovoru o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky zo dňa 19.6.1980.

Podľa čl. 5 ods. 3 Rímskeho dohovoru z roku 1980 bez ohľadu na ustanovenia článku 4 sa pri absencii voľby rozhodného práva podľa čl. 3 zmluvy uzavreté za okolností uvedených v odseku 2 tohto článku spravujú právnym poriadkom štátu obvyklého pobytu spotrebiteľa.

Odvolací súd pripomína body 25-26 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-168/05 Mostaza Claro cit.: „Systém ochrany zavedený smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah (rozsudok z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25).

Tento nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy (rozsudok Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný bod 27).“

Odvolací súd pripomína význam všeobecných obchodných podmienok citujúc Ústavný súd Českej republiky:

„V praxi sa zásada poctivosti prejavuje mimo jiné tým, že text spotrebiteľskej smlouvy, obzvlášť jedná-li se o smlouvu formulárovou, má být pro průměrného spotřebitele dostatečně čitelný, přehledný a logicky uspořádaný. Například smluvní ujednání musí mít dostatečnou velikost písma, nesmějí být ve výrazně menší velikosti, než okolní text, nesmějí být umístěna v oddílech, které vzbuzují dojem nepodstatného charakteru. Uvedená zásada poctivosti dopadá i na aplikaci všeobecných obchodních podmínek. I ve spotřebitelských smlouvách je možno všeobecné obchodní podmínky uplatnit, nicméně taková aplikace má nejen uvedená formální omezení, nýbrž i omezení obsahová.

Je třeba zdůraznit, že obchodní podmínky ve spotřebitelských smlouvách na rozdíl třeba od obchodních smluv mají sloužit především k tomu, aby nebylo nezbytné do každé smlouvy prepisovat ujednání technického a vysvětlujícího charakteru. Naopak nesmějí sloužit k tomu, aby do nich v často nepřehledné, složitě formulované a malým písmem psané formě skryl dodavatel ujednání, která jsou pro spotřebitele nevýhodná a o kterých předpokládá, že pozornosti spotřebitele nejspíše uniknou (například rozhodčí doložka nebo ujednání o smluvní pokutě). Pokud tak i přesto dodavatel učiní, nepočíná si v právním vztahu poctivě a takovému jednání nelze přiznat právní ochranu.

V této souvislosti Ústavní soud upozorňuje na to, že nelze závěry Ústavního soudu interpretovat jako a priori vyloučení (příkladem) jmenovaných podstatných ujednání ze spotřebitelských smluv obecně, nýbrž zejména jako omezení jejich uplatnění v tzv. všeobecných obchodních podmínkách. Ústavní soud nyní odhlíží od skutečnosti, že fakticky je smluvní svoboda spotřebitele při určování, které ujednání bude uvedeno ve smlouvě a které ve všeobecných podmínkách, pouze zdánlivá, neboť obě listiny ve formulářové podobě připravuje dodavatel a s ohledem na nepoměr ve vyjednávací síle dodavatele a spotřebitele je na první pohled patrné, že se spotřebitel jen stěží může domoci změny předem připravených smluvních ujednání.“ (porov. náleží Ústavního soudu České republiky sp. zn. I. ÚS 3512/11 zo dňa 11. 11. 2013).

Z uvedeného vyplýva funkcia všeobecných obchodných podmienok, ktoré by mali obsahovať predovšetkým dojednanie technického a vysvetľujúceho charakteru. Voľbu rozhodného práva v zmysle Rímskeho dohovoru z roku 1980 možno nepochybne dať na roveň dojednaní o rozhodcovskej doložke, resp. zmluvnej pokute. Je dôležitým dojednaním, ktoré má výrazné následky pre spotrebiteľa, ktorému súd je povinný poskytnúť ochranu ex offico. Uvedené má za následok neplatnosť dojednanie rozhodného práva Českej republiky vo všeobecných obchodných podmienkach.

Podľa § 9 ods. 3 zákona č. 97/1963 Zb. v znení platnom k 11.12.2007, ak si účastníci spotrebiteľskej zmluvy zvolili právo, ktoré poskytuje spotrebiteľovi menšiu ochranu práv ako slovenský právny poriadok, ich vzťahy sa spravujú slovenským právnym poriadkom.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom k 11.12.2007, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 54 ods. 1. 2 citovaného zákona, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktorý mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 100 ods. 1 citovaného zákona, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 citovaného zákona, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Je potrebné konštatovať, že právna úprava spotrebiteľských zmlúv stanovená v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, poskytuje spotrebiteľovi väčšiu ochranu jeho práv ako právo Českej republiky, použitie ktorého má plynúť z čl. 41 vety prvej Všeobecných obchodných podmienok Českej sporiteľne, a.s.. Všetky dispozitívne normy slovenského právneho poriadku upravujúce problematiku spotrebiteľských vzťahov sú jednoducho kogentné v prospech osoby spotrebiteľa a jednoznačne nepripúšťajú takú dohodu, ktorá by bola v jeho neprospech a ktorá by sa odklášala od dispozitívnej normy v Občianskom zákonníku. V tejto súvislosti je možné porovnať napr. znenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka so znením § 55 ods. 1 českého Občianskeho zákonníka. Kým právna úprava Českej republiky zakazuje odchýlenie od bližšie neoznačeného zákona, úprava platná v Slovenskej republike určuje, že zmluvné podmienky sa nemôžu odchýliť v neprospech spotrebiteľa od Občianskeho zákonníka. Je preto správny záver súdu prvého stupňa v tom zmysle, že bolo potrebné vyporiadať sa s námietkou premlčania žiadaného nároku v zmysle rozhodného práva, ktorým je z dôvodu absencie platnej voľby práva, ale aj v súlade s § 9 ods. 3 zákona č. 97/1963 Zb., právo Slovenskej republiky.

Podobne správnym spôsobom sa súd prvého stupňa vyporiadal s uplatnenou námietkou premlčania žiadaného nároku aplikáciou ust. § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka.

V predmetnej veci bolo nepochybne preukázané, že k zosplatneniu celej pohľadávky na sporožírovom účte žalovaného došlo dňom 2.3.2010, pričom žaloba bola na súd prvého stupňa doručená dňa 26.2.2014, teda po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty uvedenej v § 101 Občianskeho zákonníka, ktorý súd prvého stupňa správne aplikoval. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorých vyplýva prednostná aplikácia tých noriem práva, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie a v tomto zmysle ide aj o posudzovanie zmluvných podmienok. Zmluvnou podmienkou je aj posudzovanie právneho rámca zmluvy, tzn., či ide o aplikáciu obchodného práva alebo občianskeho práva a práve v tomto smere ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje garanciu pre spotrebiteľa v tom zmysle, že si nemôže zhoršiť svoje zmluvné (a teda i právne) postavenie bez ohľadu na to, aké dojednania sú uvedené v spotrebiteľskej zmluve a taktiež je táto ochrana zakotvená už v spomínanom ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Tieto právne predpisy zaručujú prednostnú aplikáciu tých predpisov na spotrebiteľský právny vzťah, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie práve za účelom dodržania princípu zákazu zhoršenia zmluvného postavenia spotrebiteľa v právnom vzťahu s dodávateľom.

Za situácie, že správne je rozhodnutie súdu prvého stupňa aj vo výrokoch o trovách konania, odvolací súd s poukazom na uvádzané dôvody rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 218 ods. 1 ,2 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanému ani vedľajšiemu účastníkovi v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.